

In de Bestuurscommissie van 15 december jl. heb ik u toegezegd in januari 2017 te komen met een plan van aanpak over de positionering van Veilig Thuis Twente (VTT) in relatie tot het beheer van het Veiligheidshuis Twente (VHT). Hieronder treft u dat plan aan. Omdat dit plan zowel Veilig Thuis als het Veiligheidshuis betreft wordt het voorstel ook ter besluitvorming geagendeerd voor de Stuurgroep Zorg, Veiligheid, Straf van 8 februari as.

Besluit.

De Bestuurscommissie OZJT wordt gevraagd te:

Besluiten opdracht te geven om, voor het zomerreces te komen met een voorstel over de positionering van Veilig Thuis Twente in relatie tot de organisatorische positionering en beheer van het Veiligheidshuis Twente, dat voldoet aan de in het plan van aanpak omschreven visie, uitgangspunten, randvoorwaarden en tijdpad.

De Stuurgroep Zorg, Veiligheid, Straf wordt gevraagd te:

Besluiten opdracht te geven om, voor het zomerreces te komen met een voorstel over de organisatorische positionering en het beheer van het Veiligheidshuis Twente in relatie tot de positionering van Veilig Thuis Twente, dat voldoet aan de in het plan van aanpak omschreven visie, uitgangspunten, randvoorwaarden en tijdpad.

1. Inleiding.

In de vorige BC schetste ik u de context die aanleiding was om voor te stellen een aantal nauw met elkaar verweven ontwikkelingen binnen de domeinen zorg, veiligheid en straf met elkaar in verbinding te brengen. Het gaat hierbij om zowel inhoudelijke als organisatorische onderwerpen. Belangrijkste onderwerpen daarbij zijn de juridische positionering van Veilig Thuis, de beheerconstructie en de continuïteit van het werk van het Veiligheidshuis en de ingezette weg om tot optimale afstemming en samenwerking te komen op het snijvlak van zorg, veiligheid en straf. Deze afstemming en samenwerking heeft begin 2016 geleid tot het opheffen van de stuurgroep Veiligheidshuis Twente en de stuurgroep Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling en het oprichten van één nieuwe stuurgroep, de stuurgroep Zorg, Veiligheid, Straf. Beiden, VTT en VHT zijn annex met Zorg, Veiligheid en in het verlengde van de vorige twee, Straf. Beiden fungeren als hulpstructuur / vooruitgeschoven post / specialist en expertisecentrum voor de lokale toegang en de lokale zorg- en veiligheidsstructuren. Beiden hebben banden met politie en openbaar ministerie, reclassering, raad voor de kinderbescherming, zorg en hulp instellingen. Beiden hebben een aantal specifieke bevoegdheden waaronder informatie-inwinning en informatiedeling die een effectieve aanpak faciliteren. Beiden kunnen met hun kennis en expertise aanvullend zijn voor de ander en voor de lokale gemeentelijke partners in de aanpak van ernstige problematiek op snijvlak van zorg en veiligheid. Daarnaast acteren VTT en het VHT beiden in zaken rond bijvoorbeeld de Code Rood aanpak en bij Tijdelijk Huis Verboden. Niet in de laatste plaats geldt voor beiden dat de gemeente nadrukkelijk de rol van regievoerder krijgt toebedeeld met inachtneming van de wettelijke kaders. De VNG notitie "Zorg voor het Veiligheidshuis" heeft niet voor niets de ondertitel "De gemeente aan zet". Naast de overeenkomsten zijn er ook verschillen. Het Veiligheidshuis richt zich met name op ondersteuning van de lokale structuur bij complexe problematiek en veiligheidsrisico's tegen een strafrechtelijke achtergrond. Veilig Thuis richt zich op ondersteuning van de lokale structuur bij de brede aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Als meldpunt is Veilig Thuis een eerstelijnsorganisatie. Als expertisecentrum zal in de praktijk een groot deel

van haar tijd en inzet gemoeid zal zijn met (ondersteuning bij) complexe en ernstige problematiek die bijna per definitie van multidisciplinaire aard is.

Veilig Thuis en het Veiligheidshuis vinden elkaar op de onderwerpen:

- Het functioneren als expertisecentrum voor multidisciplinaire problematiek op snijvlak van zorg, veiligheid en strafrecht
- Het zijn van een relevant informatieknoppunt
- Het faciliteren en regisseren van “overleg- en weegtafels” voor complexe problematiek

Tegen bovenstaande achtergrond gaat de opdracht en ook dit plan van aanpak uit van een bredere context dan alleen het juridisch construct voor Veilig Thuis en de beheersvorm voor het Veiligheidshuis.

Om alle mogelijke misverstanden al in de inleiding voor te zijn: het plan van aanpak gaat al bij voorbaat uit van onderscheiden bestuurlijke verantwoordelijkheden voor enerzijds de veiligheidsportefeuille en anderzijds de zorgportefeuille. Aan die twee bestuurlijke lijnen in dit dossier wordt niet getornd.

2. Beoogd resultaat.

Als op te leveren resultaat komt er een advies waarbij, vanuit het gegeven dat zowel Veilig Thuis Twente als het Veiligheidshuis Twente zich vanuit hun onderscheiden taken en verantwoordelijkheden richten op het bieden van ondersteuning aan de lokale zorg- en/of veiligheidsstructuren bij ingewikkelde en heftige problematiek die te maken heeft met huiselijk geweld, kindermishandeling en veiligheidsrisico's, gekeken is naar de mogelijkheden om beide organisaties zodanig te organiseren dat zij inhoudelijk en organisatorisch kunnen profiteren van elkaars bestaan.

Denk hierbij aan inhoudelijke en zaken als: informatiedeling, het kunnen beschikken over één informatie-knoppunt, een gezamenlijke voordeur, multidisciplinair werken, en een ontmoetingsplek voor collegiale afstemming en consultatie.

In praktisch zin gaat het over: voldoende schaalgrootte om continuïteit te kunnen waarborgen, gebruik van elkaars faciliteiten, centrale overleglocaties, efficiency rond investeringen in ICT, huisvesting, beheer.

Gezien de wettelijke verankering van beide organisaties met onderscheiden rol, taak en verantwoordelijkheid met enerzijds een link naar veiligheid en anderzijds een link naar zorg, vraagt de samenwerking en afstemming naast het zoeken naar gemeenschappelijkheid ook aandacht voor het hebben en behouden van een eigen gezicht en identiteit.

Na besluitvorming over dit traject kan als vervolg ook gedacht worden over een mogelijk eenduidiger organiseren van het achterliggende gemeentelijke zorglandschap dat annex is met deze problematiek rond veiligheid, huiselijk geweld en kindermishandeling, denk hierbij bijvoorbeeld aan de werkwijze rond de eerder genoemde Code Rood aanpak en het tijdelijk huisverbod (THV).

3. De opdracht.

De opdracht waar aan gewerkt wordt en die binnen afzienbare tijd tot resultaat moet leiden, ziet er dan als volgt uit:

Kom met een voorstel over de positionering van zowel Veilig Thuis Twente als het Veiligheidshuis Twente. Een voorstel dat:

- de voorwaarden in zich bergt voor optimale afstemming en samenwerking op het snijvlak van zorg, veiligheid en straf, specifiek daar waar VTT en VHT elkaar inhoudelijk en op casuïstiek-niveau raken en

- uitvoerende medewerkers van VTT en het VHT faciliteert in het op basis van geldende standaarden leveren van een professionele bijdrage aan het voorkomen en aanpakken van acuut en structureel huiselijk geweld en kindermishandeling en
- daarbij de verbinding met de lokale toegang /lokale zorg- en veiligheidsstructuur zodanig vormgeeft dat samenwerking en afstemming optimale kansen krijgen en
- ambtelijk en bestuurlijk voldoende draagvlak heeft onder zowel de verantwoordelijken voor de veiligheidsportefeuille als de verantwoordelijken voor de zorgportefeuille en
- de onderscheiden organisaties in staat stelt om hun wettelijke en bovenwettelijke taken ten dienste van en afgestemd op de lokale structuren vorm te geven en
- beide organisaties binnen die afstemming en samenwerking de garantie geeft om een, op de eigen taken en verantwoordelijkheden gebaseerde herkenbaarheid en eigen gezicht te hebben en behouden.

4. Toelichting.

Bovenstaande opdracht vertrekt vanuit de visie dat:

- de Twentse gemeenten waar mogelijk de hulp, begeleiding, zorg en aanpak zo dicht mogelijk bij de eigen lokale structuren wil organiseren
- we waar nodig en relevant een aantal "hulpstructuren" kunnen aanspreken die gebruik kunnen maken van specifiekere kennis en ervaring en wettelijk uitgebreidere mogelijkheden om te signaleren, informatie te delen, in te grijpen, en aan te pakken bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling of aanverwant acuut en structureel geweld in afhankelijkheidsrelaties
- we op het snijvlak van zorg, veiligheid en straf in de Regiovisie op hebben genomen dat de positie van de meest kwetsbaren (lees: kinderen, ouderen, kwetsbare gezinnen / systemen) altijd de hoogste prioriteit moet krijgen
- we willen werken vanuit de focus op die meest kwetsbaren en op veiligheid en vanuit die herstelde veiligheid willen werken aan structureel herstel, zoals verwoord in het Visiedocument: Eerst samenwerken voor veiligheid dan samenwerken voor risico-gestuurde zorg, (rapport Vogtlander en van Arum, maart 2016)
- er voor beiden, VHT en VTT gewerkt wordt conform de vastgestelde landelijk kaders en werkprotocollen

5. Vertrekpunten.

Vanuit bovengenoemde visie en geformuleerde opdracht gaat het bij de uitwerking ook om duidelijke uitgangspunten. Het gaat om het zoeken van optimale onderlinge samenwerking in het dossier waar verschillende facetten van zorg, veiligheid en straf elkaar raken en van daar uit te komen tot een voorstel dat rekening houdt met:

- o Behoefte / noodzaak van eenduidige juridische positionering van Veilig Thuis Twente
- o Behoefte / noodzaak van heldere positionering met het oog op continuïteit voor het Veiligheidshuis Twente
- o Het in opdracht van de vormgevende partners VTT uitgebrachte advies over positionering VTT door Q-consult
- o Behoefte aan tempo met een deadline voor een besluit door de BC OZJT en stuurgroep Zorg, Veiligheid, Straf voor het zomerreces 2017
- o De door de BC OZJT vastgestelde kaders waarbinnen VTT vorm moet krijgen
 - § zo onafhankelijk mogelijk
 - § zo goed mogelijk aansluitend bij de lokale structuren
 - § zo min mogelijk extra kosten

- De strekking van de opdracht tot doorontwikkeling van het Veiligheidshuis Twente met het landelijk kader en de VNG-visie “Zorg voor het veiligheidshuis” als vertrekpunt
- De strekking van de Regiovisie Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling in Twente
- De regionale insteek van focus op ‘veiligheid voorop, zeker voor de meest kwetsbare groepen’ , o.a. zoals verwoord in het Visiedocument: Eerst samenwerken voor veiligheid dan samenwerken voor risico-gestuurde zorg, (rapport Vogtländer en van Arum, maart 2016)
- De landelijke ontwikkelingen op het snijvlak van zorg, veiligheid en straf, bijvoorbeeld rond het opzetten van een multidisciplinaire aanpak acuut en structureel geweld (MDA++) en een landelijk dekkend netwerk van Centra Seksueel Geweld
- Het rapport van TNO (Vormgevingsdocument Veilig Thuis Twente) uit 2014
- De gemaakte stappen in het proces van doorontwikkeling Veilig Thuis Twente

6. Waar kan Veilig Thuis en het Veiligheidshuis landen?

De directe aanleiding voor deze opdracht was en is de vraag hoe en waar VTT en VHT het best gepositioneerd kunnen worden. Daarbij zijn mogelijke ‘landingsplaatsen’ voor Veilig Thuis en het Veiligheidshuis aan de orde geweest. Hieronder staat een opsomming van landingsplaatsen die in aanmerking kunnen komen om VHT en VTT hetzij gezamenlijk, hetzij elk apart onderdak te bieden.

Tot de opties die tegen bovenstaande achtergrond in aanmerking komen kunnen in principe worden gerekend:

- Geheel zelfstandige stichting
- Zelfstandige stichting onder een grotere houder-stichting van JbOV
- Zelfstandige stichting onder een grotere houder-stichting van DNO
- Zelfstandige stichting onder een grotere niet nader genoemde houder-stichting
- Gemeenschappelijke Regeling Regio Twente, onder de afdeling GGD
- Gemeenschappelijke Regeling Regio Twente, onder de afdeling OZJT
- Gemeenschappelijke Regeling Regio Twente, als afzonderlijke afdeling
- Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio
- Gemeenschappelijke Regeling Twentebedrijf
- Stichting van meerdere Veilig Thuis organisaties
- Centrumgemeente verantwoordelijk voor aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling en op dit moment beheergemeente voor het Veiligheidshuis

7. Twee bestuurlijke lijnen in dit dossier.

Omdat de opdracht zowel het Veiligheidshuis als Veilig Thuis raakt zal er verbinding moeten zijn met én de veiligheidsportefeuille én de zorgportefeuille. Dus met zowel de lijn van de burgemeesters via IVZ-platform en DVO als de lijn naar de wethouders zorg/jeugd via OZJT en BC OZJT. Aan deze tweeledige besturingsstructuur wordt niet getornd. Dit is geheel inherent aan de lijn zoals die ook in de stuurgroep Zorg, Veiligheid en Straf vorm krijgt. Hier vloeit uit voort dat er sprake is van tweeledig bestuurlijk en ambtelijk opdrachtgeverschap.

8. Opdrachtgever / opdrachtnemer.

Bestuurlijk opdrachtgever:

- BC OZJT: wethouder C. Bruggink (portefeuillehouder Veilig Thuis Twente)
- DVO: burgemeester S. Schelberg (portefeuillehouder Veiligheidshuis Twente)

Ambtelijk opdrachtgever:

- OZJT: E. Fokkink
- Gemeente Enschede (huidige beheersorganisatie Veiligheidshuis): P. Wesseloo

Opdrachtnemer: er kan conform eerdere opdrachten rond positionering opnieuw naar een extern bureau gekeken worden. Ik ben echter van mening dat de opdracht een dusdanige kennis en regionale betrokkenheid en bekendheid met zowel het Veiligheidshuis als Veilig Thuis vraagt dat die van een externe partij niet te verwachten is. Met Theo Hijkoop als trekker van deze opdracht denk ik u iemand voor te stellen die goed ingevoerd, snel beschikbaar en bij betrokken partijen voldoende vertrouwen heeft om deze opdracht op te kunnen pakken en tot een goed einde te kunnen brengen. Hij zal dat onder andere doen in nauwe samenwerking met de managers van respectievelijk VTT en VHT Marjolein van Zon en Rob Poelman en met Jeroen Cozijnsen, adviseur veiligheid bij de gemeente Hengelo, ondersteuner van burgemeester Schelberg, voorzitter van de projectgroep VHT en contactpersoon naar het IVZ platform. Om niet alleen Enschede en Hengelo vertegenwoordigd te laten zijn wordt ambtelijk deelname gevraagd van Oldenzaal (manager Oldenzaal is trekker VTT in managers-overleg OZJT), Hellendoorn (wethouder Hellendoorn is als deelnemer van alle drie de linking-pin tussen BC OZJT, BC PG en de Stuurgroep Zorg, veiligheid, Straf) en Almelo als derde grote gemeente met een centrale rol in zowel het subregio team Almelo van VTT als in de werktafel Almelo van het VHT.

9. Tijdpad.

Omdat er voor alle betrokkenen belangen zijn om zaken snel te regelen zal er in het spanningsveld van snelheid en kwaliteit gestreefd worden naar een optimaal resultaat binnen de termijn van maximaal 6 maanden.

Het met deze opdracht gemoede tijdpad ziet er dan als volgt uit:

- Doorlooptijd 1 januari – 1 juli 2017
- Januari opdracht geformuleerd, ter accordering in BC OZJT van 25 januari 2017 en de stuurgroep vergadering van 8 februari 2017
- Juni definitief voorstel gereed over de positionering van zowel Veilig Thuis als het Veiligheidshuis tegen de eerder genoemde achtergrond en voorwaarden, ter besluitvorming te agenderen in de Bestuurscommissie en de Stuurgroep van juni

10. Werkwijze.

De aanpak om tot een goed resultaat te komen kent de volgende stappen:

1. Ophalen van voldoende draagvlak voor visie en uitgangspunten van de opdracht bij alle betrokken gremia
2. In kaart brengen van alle mogelijke opties met de voor- en nadelen tegen de achtergrond van genoemde visie en uitgangspunten
3. De "waardering" (lees: voor- en afkeuren) van alle betrokken gremia voor de in kaart gebrachte opties
4. Een rangorde van geschikte en gewenste opties
5. Een uitwerking van de consequenties van de (maximaal drie) meest in aanmerking komende opties
6. Definitief toetsen op draagvlak bij de direct betrokken uitvoerende instanties en medewerkers
7. Voorstel ter besluitvorming formuleren voor zowel Bestuurscommissie als Stuurgroep
8. Eventueel adviseren over implementatie en voortgang van verdergaande samenwerking na definitieve positionering

11. Overleg en afstemming gedurende het proces.

De ambtelijke overleggen (Regiegroep huiselijk geweld, projectgroep veiligheidshuis, Ambtelijk Overleg en Managers Overleg OZJT) worden maandelijks geïnformeerd over de voortgang. De werkgroep doorontwikkeling VTT en het platform IVZ benutten we als klankbord voor deze periode.

Waar nodig, met name wanneer tijdspad niet gehaald dreigt te worden of er dusdanige stagnatie voorzien wordt dat bijstelling van de opdracht nodig is wordt de opdracht tussentijds geagendeerd in de overleggen van de Bestuurscommissie en de Stuurgroep.

12. Kosten.

De globale kosten die met deze opdracht gemoeid zijn:

1 FTE 1-1-2017/1-7-2017	€ 40.000, -	Dekking door reservering relatiebeheer VTT transitiemiddelen en reserve Centrumgemeente middelen 2017
Juridische ondersteuning	€ 20.000, -	Indien van toepassing. Dekking wordt gezocht in begroting OZJT en transitiemiddelen.

13. Mogelijke nieuwe stip op de horizon.

Na besluitvorming over dit traject kan als vervolg ook gedacht worden over een mogelijk eenduidiger organiseren van het achterliggende gemeentelijke zorglandschap dat annex is met deze problematiek rond veiligheid, huiselijk geweld en kindermishandeling, denk hierbij bijvoorbeeld aan de werkwijze rond de eerder genoemde Code Rood aanpak en het tijdelijk huisverbod (THV).